

a zaměňují je s falešnými představami o časném království. Představy lidu jsou stále příliš hmotné, a když k těmto blouznícím zástupům mluví Ježíš, musí mluvit tak, aby je přitáhl a zároveň vyvedl z klamu. Boží království již nastávalo, ale nikoliv království podle jejich blouznivých představ. Proto Ježíšovo kázání mělo zároveň ukázat i neukázat, otevřít oči pravdě a zavřít je neuskutečnitelným snům. Proto Pán používá podobenství, které je jasné, ale zároveň temné, výmluvné, ale také zastřené. Řeč podobenství je řečí symbolickou. Symbol může být světlem anebo tmou. Světlem pro toho, kdo za symbolem poznává skutečnost, tmou pro toho, kdo zůstane lpět na liteře.

Jan Merell: Setkání s Ježíšem

Někdo tvrdí, že Paganini byl velmi zvláštní člověk. Jiný zase, že měl nadpřirozené nadání. Magické tóny vycházející z jeho houslí zněly jinak. Proto nikdo nechtěl zmeškat příležitost slyšet ho hrát. Jednou večer na něj čekal sál plný obdivovatelů.

Nejprve nastoupil orchestr a sklídl potlesk. Zároveň i dirigent si vysloužil ovace. Ale když se objevil Paganini, sál propukl v šílenství. Paganini si dal housle pod bradu, a co následovalo, je nepopsatelné; jako by noty bílé a černé, krátké a dlouhé, osminy a šestnáctiny měly křídla a vzlétly dotekem kouzelných prstů.

Najednou přerušil rajskou hudbu zvláštní zvuk – praskla jedna struna na Paganiniho houslích.

Dirigent se zarazil. Orchestr přestal hrát. Diváci zadrželi dech. Ale Paganini s pohledem upřeným do partitury dál bez zaváhání vyluzoval líbezné zvuky. Dirigent a orchestr se s obdivem přidali. Publikum se utišilo.

Náhle zaujal pozornost přítomných další rušivý zvuk. Na Paganiniho houslích praskla další struna.

Dirigent strnul. Orchestr utichl. Ne však Paganini. Jako by se nic nestalo, zapomněl na obtíže a dál kouznil malebné zvuky. Dirigent a orchestr se v úžasu znovu pustili do hraní.

Publikum si neumělo představit, co bude následovat. Celý sál nevěřícně vykřikl – praskla třetí struna na Paganiniho houslích.

Dirigent se zastavil. Orchestr umkl. Publikum bylo v napětí. Ale Paganini, jako by byl hudební mág, zahrál pomocí zbývající struny všechny tóny. Žádný nevynechal.

Dirigent očarovane mávnul taktovkou. Hudebníci se chopili nástrojů. Publikum přešlo z ticha do euforie, ze strnulosti v jásot. Paganini dosáhl slávy.

Jeho jméno nesmazal čas. Není jen geniálním houslistou. Je symbolem člověka, který jde dál navzdory nepříznivým okolnostem, problémům a všemu, co se zdá nemožné.

V důsledku čeho jsem schopen ztratit motivaci?

Najdu v sobě motivaci, pokud jde o...?

Ubírám ostatním motivaci tehdy, když...

*José Carlos Bermejo
– Příběhy pro uzdravení duše*

Prameny, odkazy

Daniel J. Harington – Evangelium podle Matouše – Sacra pagina;
Silvano Fausti – Nad evangeliem podle Matouše; Petr Karas – Boží slovo na každý den;
Angelo Scarano – www.pastorace.cz; Petr Mareček – www.biblickedilo.cz

Vydává Pastorační středisko brněnské diecéze jako součást diecézního biblického programu Vezmi a čti. Ke stažení na www.vezmiacti.cz.

15. neděle v mezidobí – cyklus A

10. července 2011

¹Ježíš vyšel z domu a sedl si u moře. ²Tu se u něho shromáždilo velké množství lidu. Proto vstoupil na loď a posadil se. Celý ten zástup stál na břehu. ³A mluvil k nim mnoho v podobenstvích: „Jeden rozséváč vyšel rozsévat. ⁴A jak rozséval, padla některá zrna na okraj cesty; přiletěli ptáci a sezobali je. ⁵Jiná padla na kamenitou půdu, kde neměla mnoho prsti; hned sice vyklíčila, protože neležela v zemi hluboko, ⁶ale když vyšlo slunce, spálilo je, takže uschla, protože nezapustila kořeny. ⁷Jiná zrna zase padla do trní; trní vzešlo a udusilo je. ⁸Jiná však padla na dobrou půdu a přinesla užitek: některá stonásobný, jiná šedesátinásobný, jiná třicetinásobný. ⁹Kdo má uši k slyšení, slyš!“ ¹⁰Učedníci přistoupili k Ježíšovi a zeptali se: „Proč k nim mluvíš v podobenstvích?“ ¹¹On odpověděl: „Vám je dáno znát tajemství nebeského království, ale jim to dáno není. ¹²Kdo má, tomu bude dáno, a bude mít nadbytek. Ale kdo nemá, tomu bude vzato i to, co má. ¹³Proto k nim mluvím v podobenstvích, protože vidí, a přece nevidí, a slyší, a přece neslyší ani nerozumějí. ¹⁴Plní se na nich Izaiášovo proroctví: ‚Budete stále poslouchat, a neporozumíte, ustavičně budete hledět, a nevidíte. ¹⁵Otupělo totiž srdce tohoto lidu. Uši mají nedoslýchavé a oči zavřeli, aby očima neviděli, ušima neuslyšeli, srdcem neporozuměli a neobrátili se – a já je neuzdravil.‘ ¹⁶Ale blahoslavené jsou vaše oči, že vidí, a vaše uši, že slyší. ¹⁷Amen, pravím vám: Mnoho proroků a spravedlivých toužilo vidět, co vidíte vy, ale neviděli, a slyšet, co slyšíte vy, ale neslyšeli. ¹⁸Vy tedy poslyšte, jaký je smysl podobenství o rozséváči. ¹⁹Když někdo slyší slovo o (Božím) království a nechápe, přijde ten Zlý a obere ho o to, co bylo v jeho srdci zaseto: to je ten, u kterého bylo zaseto na okraj cesty. ²⁰Na skalnatou půdu bylo zaseto u toho, kdo slovo slyší a hned ho s radostí přijímá, ²¹ale nemá v sobě kořen a je nestálý. Když pak pro to slovo nastane soužení nebo pronásledování, hned odpadne. ²²Do trní bylo zaseto u toho, kdo slovo slyší, ale světské starosti a záliba v bohatství slovo udusí, takže zůstane bez užitku. ²³Do dobré půdy bylo zaseto u toho, kdo slovo slyší a chápe, takže přináší užitek, a vydá jeden stonásobný, druhý šedesátinásobný, jiný třicetinásobný.“

**T ý d e n
s B o ž í m
s l o v e m**

1. čtení:
Iz 55,10-11

2. čtení:
Řím 8,18-23

Evangelium:
Mt 13,1-23

Srovnání:
Mk 4,1-9
Lk 8,4-8
Lk 5,1-3

Mt 11,15, 13,43

Mk 4,10-12

Lk 8,9-10

Mk 4,25

Lk 8,18

Mt 8, 17-18

Jan 9,39

Iz 6,9-10

Jan 12,37-40

Sk 28,25-27

Lk 10,23-24

1 Petr 1,10-12

Mk 4,13-20

Lk 8,11-15

1 Tim 6,9-10

Mt 13,1-23

Úvod k meditaci

Jakou půdou pro Boží slovo je mé srdce? Snažím se Boží slovo poznávat? Usiluji o život podle něho?

Výklad biblického textu

Kontext: Mt 13,1-52 představuje sedm (či osm) podobenství. Matouš převzal část látky z Mk 4,1-34, rozšířil ji a doplnil o svůj pramen a začlenil ji do Ježíšovy třetí hlavní promluvy.

Hlavním tématem v Matoušově líčení Ježíšových podobenství je tajemství odmítnutí a přijetí Ježíšova slova o *království*. Matouš takto čelí tomu, co bylo skutečně realitou jak během Ježíšova vlastního veřejného působení, tak Matoušovou zkušeností na sklonku 1. století. Matoušovi tato podobenství pomáhala osvětlit to, co bylo bolestnou realitou pro židovské křesťany: že totiž jen někteří Židé přijali křesťanská tvrzení o Ježíši.

¹**Ježíš vyšel z domu a sedl si u moře:** Tím, že Ježíš sedí u moře, přijímá tehdy běžný postoj, který zaujímal učitel, jenž je středem pozornosti zástupu.

²**vstoupil na loď a posadil se:** Tato malebná scéna je převzata z Mk 4,1. Máme si představit, že lidé měli o Ježíše takový zájem, že jedinou možností, aby ho viděli a slyšeli, bylo mluvit na lodi nedaleko břehu Galilejského moře. Posluchači podobenství tvoří *zástup*. Ježíš mluví v tomto – ale nejen v tomto – podobenství o tom, jak právě *zástup* reaguje na hláсанé Boží slovo.

³**Jeden rozséváč vyšel rozsévat:** I když se tradičně toto podobenství nazývá podobenstvím o *rozséváči* (viz Mt 13,18), skutečným středem pozornosti jsou semena a jejich užitek.

⁵**Jiná padla na kamenitou půdu:** Mnohé části Palestiny mají tenkou vrstvu povrchové půdy, pod níž leží vápenec. Popis toho, co se děje se semenem, jež je zaseto na takovou půdu, poukazuje na znalost půdy a zemědělství.

⁷**Jiná zrna zase padla do trní:** Jedná se pravděpodobně o obecné označení různých druhů ostružiníku, bodláků, kopřiv atd. Takové křoviny se mohly používat k vymezení hranic hospodářova pole a zabraňovat vniknutí zvířat. Tento obraz může představovat hospodáře rozsévajícího na okraji svého pozemku.

⁸**Jiná však padla na dobrou půdu a přinesla užitek:** Je tu předpoklad, že všechna semena jsou dobrá. Problém je v půdě, do níž jsou semena zasetá. Na rozdíl od prvních tří druhů půdy (cesta, kamenitá půda, trní) vydává dobrá půda nadmíru bohatou úrodu.

některá stonásobný: Takový výnos je velmi neobvyklý a je součástí extravagance tohoto podobenství. Matouš převrátil Markovo vzestupné pořadí („třicetinasobný a šedesátinasobný a stonásobný“), aby zdůraznil neobvyklou úrodu.

¹²**Kdo má, tomu bude dáno, a bude mít nadbytek. Ale kdo nemá, tomu bude vzato i to, co má:** Ve svém dalším užití (Mt 25,29; Mk 4,25; Lk 8,18) tento výrok varuje před lpěním na duchovních privilegiích. Matouš jej sem vložil, aby zvýšil hodnotu učeďnických výsad a ztrátu, kterou zakusí ti, kdo jsou vně: ti, jimž Bůh dal poznání, dostanou ještě víc, kdežto ti ostatní dokonce ztratí i to, co mají.

²¹**ale nemá v sobě kořen a je nestálý:** Výraz *kořen* je použit jako metafora pro vnitřní stabilitu (viz Kol 2,7; Ef 3,17). Mnohé výrazy v tomto úseku – *rozsévat* ve smyslu *kázat* atd. – jsou typické spíše pro epištoly než pro evangelia. Tento jev naznačuje, že výklad tohoto podobenství odráží zkušenosti rané církve.

Další texty v týdnu

Po: Př 2,1-9; Mt 19,27-29

Út: Ex 2,1-15a; Mt 11,20-24

St: Ex 3,1-6.9-12; Mt 11,25-27

Čt: Ex 3,13-20; Mt 11,28-30

Pá: Ex 11,10-12,14; Mt 12,1-8

So: Ex 12,37-42; Mt 12,14-21

K tématu

Toto podobenství o rozséváči je první z řady podobenství o Božím království, které pronesl Ježíš v *Ježerní řeči* (srv. Mt 13,1-52). Je vzato z denního života a práce palestinského rolníka. Bývá nazýváno *podobenstvím o rozséváči*. Vhodněji by však mělo být nazýváno *podobenstvím o rozličné půdě*, do které rolníkově sítě zapadá. Ne na rozséváče, nýbrž na různou zemi, do které padá rolníkově sítě, je v podobenství kladen důraz. Semeno je dobré, ale ne stejně dobrá a připravená je půda, do které sítě zapadá. Užívané označení *podobenství o rozséváči* je z úcty ke stáří tohoto pojmenování, protože sahá do prvokřesťanských dob.

Evangelista Lukáš poznamenává, že Ježíš pronesl podobenství, když přechetný zástup a lidé z měst se k němu hrnuli. Kolem Genezaretského jezera vedla totiž stará cesta, která spojovala Damašek a východní země se Středozezemním mořem a Egyptem a byla používána v této době poutníky, kteří se ubírali do Jeruzaléma...

Okolí Genezaretského jezera je krásným koutkem Palestiny, zvláště na jaře, když pahorky a údolí jsou pestrým kobercem květů. Genezaretské jezero je obklopeno pohořím, jen na severu a na jihu, při vtoku a výtoku Jordánu, se rozprostírá rovina s úrodnými poličky. Avšak polička na svazích pahorků jsou skalnatá, často jen s tenkou vrstvou prsti, a když jim není věnována dostatečná péče, jsou zamořena trním a plevelem, na který je Palestina bohatá. Kolem dokola viděli Ježíšovi posluchači malé úzké dílce podobných poliček, z nichž jedno si vzal Spasitel za předmět svého podobenství. Je to příběh z denního života, ale s hlubokou duchovní skutečností.

Vyšel rozséváč rozsévat své sítě: Bylo to po prvních deštích, asi v listopadu. Na galilejských hornatých polích nemůže ani mít sítě jiný osud, než ten, který je vylíčen v podobenství. Ně- které zapadne na cestu a na okraj cesty. I za časů Kristových si lidé nejednou zkracovali cestu polem a na místech nedávno obdělávaných vznikaly pěšiny. Talmud mluví o podobných cestách (Peach 2,1). Zrno, které padne na tyto pěšiny, je pošlapáno pocestnými nebo sezobáno ptáky. Jiná část osiva padne na půdu skalnatou se slabou vrstvou prsti.

Vlivem spodního tepla brzy vzklíčí, ale nemá dostatek prsti, nezapustí do hloubky kořínky a stačí několik teplých dnů, aby vše uschlo. V Palestině to bývá v době, kdy vane jihovýchodní vítr, který následuje po deštivém počasí, a kdy i v listopadu bývá síla slunečních paprsků ještě značná. Jiné seménko zapadlo mezi trní, do země, která nebyla dobře připravena. Palestinský rolník se mnohdy spokojil s tím, že místo aby plevel vyplel, plevel jenom posekal a spálil. Tak se stalo, že kořínky plevele a trní zůstaly v zemi, trní vyrůstalo s obilím, odnímalo obilí vzduch a světlo, až je udusilo. Jiné sítě konečně zapadlo do dobré půdy. Velká úrodnost staré Palestiny je dokázána jak Biblí (Gen 16,12), tak i starověkými spisovateli (Herodot), a ještě dnes, v některých zvláště úrodných krajích (oázy u Jericha), se vyskytují klasy o 4 až 6 řadách, takže Ježíšovo slovo o užítku až stonásobném, není nemožností.

Podobenství je uzavřeno zvoláním: *Kdo má uši k slyšení, slyš!* U Semitů, kde ústní podání bylo hlavním prostředkem výuky, to nebyl řečnický obrat, nýbrž důrazná výzva, vřít si v mysl a uvést je ve skutek. Po tomto zvolání žádají učeďníci Pána o výklad podobenství. Dříve než vyloží podobenství o rozséváči, praví Spasitel hlubokou větu o účelu podobenství vůbec. Kristova nauka nepřináší stejné ovoce u všech. Někteří nemají dobrou vůli, jako například farizeové. Mnozí by měli dobrou vůli, ale stále ještě nechápu pravý smysl Božího království